

Karkötő

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám: 6823

Alkotó: Hány, Gyula (1864 - 1946) / tervező
Hibján, Samu (1864 - 1919) / kivitelező

Készítés ideje: 1899 - 1900

Készítés helye: Budapest

Jelzés: jelzetlen

Anyag: arany; ezüst; gyémánt

Technika: beágyazott színes zománc; filigrán

Méretetek: átmérő: 7,2 x 6 cm
szélesség: 4,3 cm
súly: 51,5 g

Több korabeli kiállításon is szerepelt ez a különleges kialakítású, gyémántokkal díszített luxusékszer, melyet finom, többszínű zománc borít. Tervezője, Hány Gyula festő (1864-1946) főképp grafikusként, illusztrátorként dolgozott, számos iparművészeti műfajban kipróbálta tehetségét. A Magyar Iparművészeti Társulat által meghirdetett több pályázaton is díjat nyert porcelántányér-díszítményével, majolika asztaldíszével, karperec-tervével egyaránt.

A florealis szecesszió kedvelt virágával, az írisszel díszített karperecét kiváló ötvös, a párizsi iskolázottságú Hibján Samu (1864-1919) készítette, aki a kor több kiemelkedő magyar tervezőművészeivel – pl. Horti Pállal (1865-1907) – is dolgozott. Hírnevét elsősorban a zománcművesség terén kifejtett oktatói és alkotói munkásságának köszönhető. 1895-ben lett az Országos Magyar Iparművészeti Főiskola tanára, ahol ő alapította meg a zománcművészeti osztályt. A zománctechnika számos fajtáját (limoges-i festett zománc, filigránzománc, stb.) sikeresen alkalmazta művein. Az 1896. évi millenniumi kiállításon nagydíjat, a torinói nemzetközi iparművészeti kiállításon 1902-ben ezüstérmet, ugyanebben az évben állami iparművészeti érmet nyert.

Ez a többféle ékszertechnikát is felvonultató – drágaköves-zománcoz-filigrános, – bravúrosan kialakított, csuklós tagozattal szétnyitható ékszer nemcsak az Iparművészeti Múzeum 1900. évi karácsonyi kiállításán szerepelt, de két év múlva Torinóban is sikert aratott. Az itt kiállított kollekcióból vásárolta meg az Iparművészeti Múzeum a Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztérium által utalványozott összegből.

Irodalom

- Pandur Ildikó: *A mi szecessziónk*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2018. - Nr. 29.
- *A mi szecessziónk. A kiállított műtárgyak jegyzéke*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2018. - Nr. 25.
- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 129. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Dózsa Katalin: *Az áttörés kora. I-II. Bécs és Budapest a historizmus és az avantgárd között (1873-1920)*. Budapesti Történelmi Múzeum, Budapest, 2004. - Nr. 3.2.42
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 25.
- Szerk.: Szilágyi András, Horányi Éva: *Szecesszió. A 20. század hajnala. (Az európai iparművészet korszakai.)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1996. - Nr. 9.171 (Pandur Ildikó)
- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománcművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 99.
- katalógust összeállította: Éri Gyöngyi, O. Jobbágyi Zsuzsa: *Lélek és forma. Magyar művészet 1896-1914*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1986.
- Meller Simon: *Magyar Iparművészet. (1904. január)*, VII. évf. 1. (1904). Budapest, 1904. - p. 56.
- Szerk.: Fittler Kamill: *Magyar Iparművészet IV. évfolyam*, IV. évf. 5. szám. Magyar Iparművészeti Társulat, Budapest, 1901. - kép

